

Lärstilar fortsätter att skada skolan

Lärstilar har inget stöd i vetenskapen. Det är ett 30 år gammalt missförstånd som fråntagit elever tron på sina många möjligheter att lära. Nu har det även lett till missförstånd i motsatt riktning som underminerar en varierad undervisning.

Professor Howard Gardner, vid Harvard University, publicerade en intelligensteori på 80-talet som utvidgade intelligensbegreppet till att inkludera även andra förmågor än bara den rent logiska intelligensen. Han ville upphöja förmågor som musikalitet, social begåvning, språklig intelligens med flera. Sedan dess har hans teori förväxlat med lärstilar, vilket gett den senare en helt oförtjänt vetenskaplig legitimitet. Professor Gardner själv gick ut i New York Times med en lång artikel om hur hans teori förvanskats och orsakat globalt spridda missförstånd. Den ursprungliga intelligensteorin handlar om just intelligenser – förmågan att lösa problem och själv skapa med hjälp av olika förmågor. Lärstilar utgår ifrån att individer behöver material presenterat på ett individspecifikt sätt för att kunna lära – visuellt, auditivt eller kinestetiskt.

Det finns ingen logisk koppling mellan preferensen att se, lyssna eller göra och förmågan att lösa problem socialt, musikaliskt, språkligt, eller visuellt. Lärstilar är påhittade personlighetsdrag som begränsar bilden av individens inlärningsförmåga. Professor Gardners intelligensteori är ett försök att belysa hur hjärnan arbetar med uppgifter inom olika områden utöver den matematiska logiken, som annars lagt beslag på definitionen av intelligens. Nog för att intelligensteorin har sina brister och har mött kritik i forskarvärlden, men poängen här är att den ovetenskapliga idén om lärstilar åker snålskjuts på en vetenskaplig teori som berör något helt annat.

Hade det bara handlat om frustrationen hos en missförstådd Harvard-professor så hade skadan inte varit så stor, men tron på lärstilar får värre konsekvenser än så. Över hela världen görs lärstilstester, som placerar elever i skolan i olika kategorier för vad de behöver för form av undervisning. Testet kan visa att Kalle, 6 år, är kinestetisk. Varför skulle han vara motiverad att träna på att avkoda bokstäver visuellt? Linda, 17 år, vill ta körkort, men är auditiv. Ska hon lära sig att köra bil genom ljudböcker? Åsa, 14 år, studerar franska, men är visuell, så hon läser hellre än uttalar de franska språkljuden. Formen på materialet ska inte bestämmas av individens påstådda preferenser. Det är inte bara fel, utan begränsar individens tro på sin varierade förmåga och tron blir självuppfyllande.

Hade man gjort tester på en grupp barn som lyssnat på Astrid Lindgren när hon läser ur sina egna böcker, så är det troligt att många av barnen efteråt hade visat sig vara auditiva. Hade man tagit med samma grupp barn till ett experimentellt museum så är det lika troligt att de ansetts vara kinestetiska. Får barnen istället se animationer av vattnets kretslopp i naturen så är risken stor att de blivit betraktade som visuella barn. Vad det är som ska läras in och pedagogens färdigheter har mycket större betydelse för inläringen, än individuella påstådda preferenser.

Konsekvensen av att många, om än lovvärt, blivit medvetna om att lärstilar inte har vetenskapligt stöd, har inneburit att det nu görs tankefel i motsatt riktning. Det antas att undervisningen inte behöver varieras, eftersom alla elever borde kunna lära sig på det sätt som läraren föredrar. Resultatet blir lika förödande, men av helt andra anledningar. Hjärnan hos alla individer bearbetar information som upplevs som relevant. Något som överraskar, skapar spänning eller väcker nyfikenhet betraktas som relevant. En enformig pedagogik missar eleverna för att deras hjärnor upplever innehållet som irrelevant, inte för att de skulle besitta en annan lärstil.